

Jazyková
kultura a
komunikativní
dovednosti

Marek Lollok

Požadavky na zakončení (zk, 4 kredity)

Metody hodnocení:

- seminární práce (viz dále)
- zkouška má část písemnou i ústní, písemná je předpokladem ústní (v tentýž den, viz tematické okruhy)

Seminární práce

- téma dle vlastní volby:

1. Vypracování rešerše se zaměřením na dětskou poezii, hádanky, říkadla, kvalitní písně autorské i folklorní.

2. Zpracování stylistické charakteristiky krátkého textu – text i styl dle volby.

3. Rozbor vybrané ukázky řečnického stylu ze současnosti či z historie.

- Rozsah minimálně 2-3 strany; užití jiných zdrojů (citace a parafráze) je nutno vždy náležitě uvést

Závazné termíny

- do **19.4.2015** se domluvit na tématu písemné seminární práce – osobně, nebo zaslat na adresu 134815@mail.muni.cz → do týdne potvrzení, popřípadě komentář
- do **24. 5. 2015** odevzdat seminární práci prostřednictvím odevzdávání v ISu (nejpozději týden před termínem zkoušky)

Literatura

- ČECHOVÁ, Marie, Marie KRČMOVÁ a Eva MINÁŘOVÁ. Současná stylistika. Vyd. 1. Praha: Lidové noviny, 2008
- LUKAVSKÝ, Radovan. Kultura mluveného slova. Praha: AMU, 2000.
- SMOLÍKOVÁ, Kateřina. Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2004
- HŮRKOVÁ-NOVOTNÁ, Jiřina a Vítězslava ŠRÁMKOVÁ. Mluvený projev a přednes. 2. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1985
- ŠIMANOVSKÝ, Zdeněk a Václav MERTIN. Hry pomáhají s problémy. 1. vyd. Praha: Portál, 1996
- KRAUS, Jiří. Rétorika v evropské kultuře. Vyd. 2., přeprac. Praha: Academia, 1998

Komunikace verbální a neverbální

Komunikace jako proces

Komunikační funkce

Styly a stylistika

Funkční styly

Základní funkční styly

- hovorový (prostěsdělovací)
- administrativní
- odborný
- publicistický
- umělecký
- řečnický

Otázka jazykové správnosti

Spisovnost-nespisovnost

Přiměřenost (adekvátnost) – nepřiměřenost

Jazyková kultura – kultura jazyka a kultura řeči

**Správnost mluvnická, pravopisná a
výslovnostní**

Úzus, norma a kodifikace

Stylotvorné faktory/slohotvorní činitelé

- a) subjektivní
- b) objektivní

Subjektivní stylové faktory

- spojují se s autorem projevu, jeho individualitou
- intelektuální a rozumová vyspělost autora
- větší či menší schopnost abstrakce a logického myšlení
- autorovy schopnosti týkající se tématu jazykové komunikace
- úroveň vzdělání, zasazení do určitého prostředí
- znalosti jazykové
- povahová a mentální vlastnosti
- momentální psychický stav autora

Objektivní stylové faktory

- jde o faktory (okolnosti, vlivy) související s objektem
- **základní funkce textu** (např. prostě sdělná, agitačně sdělná a ovlivňovací, odborně sdělná a vzdělávací) a **cíl komunikace**
- **ráz komunikace** – oficiální, polooficiální, neoficiální, soukromý, důvěrný, familiární
- **situace kolem vzniku textu** – připravenost, nepřipravenost
- **prostředí jeho realizace** – soukromí, veřejné; známé, neznámé
- **charakter adresáta nebo kolektivu adresátů;** uvědomělý postoj k nim
- + **volba tématu** ovlivňuje stylové vlastnosti komunikátu

Stylová příznakovost/nepříznakovost komunikačních prostředků

truhlář

dědina

děják

pacoš

perník

hamoun

maminečka

ozdravit

luna

Stylová příznakovost/nepříznakovost komunikačních prostředků

nepisovnost /hovorovost / nepříznakovost / knižnost /archaičnost
(mimo normu) (stylová neutrálnost) (a historismy)

zmerčit	0	uvidět	spatřit	uzřít	zočit
bulet	brečet	plakat		ronit slzy, lkát	
		výtah		zdviž	
loch, basa		věznice			šatlava
	věžák	věžový dům, výškový dům			